

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I

Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 3 ianuarie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, după litera p) se introduce o nouă literă, lit. q), cu următorul cuprins:

„q) valorificarea potențialului individual și profesional al persoanelor cu handicap, prin educație, formare profesională continuă, acces la muncă, tehnologii asistive, instrumente digitale accesibile și măsuri de sprijin pentru participarea deplină la viața socială și economică.”

2. După articolul 54 se introduce un nou articol, art. 54¹, cu următorul cuprins:

„Art. 54¹ – (1) Consiliile județene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, asigură, prin direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, servicii de tranziție către viața adultă pentru tinerii cu handicap cu vârsta cuprinsă între 16 și 26 de ani.

(2) Serviciile prevăzute la alin. (1) au ca scop dezvoltarea autonomiei personale, continuarea educației și formării, pregătirea pentru muncă, integrarea profesională și participarea la viața comunității.

(3) Serviciile se acordă cu prioritate în comunitate și pot fi organizate sub forma centrelor de zi, echipelor mobile, serviciilor de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă, programelor de mentorat sau a serviciilor integrate, fără instituirea obligației de rezidență a beneficiarului.

(4) Serviciile cuprind, în funcție de nevoile individuale:

- a) orientare școlară, universitară și profesională;
- b) consiliere psihologică și vocațională;
- c) formarea deprinderilor pentru viață independentă;
- d) sprijin pentru continuarea studiilor și formării profesionale;
- e) mediere și acompaniere pe piața muncii;
- f) pregătirea pentru interviuri și integrarea în colectivul de muncă;
- g) informare privind drepturile sociale și profesionale;
- h) acces la tehnologii asistive și instrumente digitale accesibile;
- i) consiliere pentru familie și aparținători în vederea susținerii autonomiei persoanei.

(5) Accesul la servicii se realizează în baza evaluării nevoilor și a planului individual de servicii, cu participarea directă a persoanei beneficiare și cu respectarea voinței, preferințelor, demnității și autonomiei acesteia.

(6) Finanțarea serviciilor se asigură din bugetele locale, din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, din bugetul de stat, din fonduri externe nerambursabile și din alte surse prevăzute de lege.

(7) Standardele minime de calitate și metodologia de organizare a serviciilor de tranziție se aprobă prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.”

3. După articolul 77 se introduc două noi articole, art. 77¹ și art. 77², cu următorul cuprins:

„Art. 77¹ – (1) Se instituie Programul național pentru competențe digitale, tehnologii asistive și inteligență artificială accesibilă persoanelor cu handicap, denumit în continuare Programul.

(2) Programul urmărește dobândirea și dezvoltarea competențelor digitale și profesionale cerute pe piața muncii, inclusiv utilizarea în condiții de siguranță a sistemelor de inteligență artificială și a tehnologiilor asistive.

(3) Programul este coordonat de ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin Autoritatea Națională pentru Protecția

Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(4) Programul asigură anual cel puțin 3.000 de locuri de formare la nivel național, distribuite regional și adaptate diferitelor tipuri și grade de handicap, în limita creditelor bugetare aprobate cu această destinație.

(5) Cursurile pot fi organizate în format fizic, online sau hibrid și pot include competențe digitale de bază și avansate, utilizarea instrumentelor de inteligență artificială, programare și operare de sisteme informatice, analiză și prelucrare de date, securitate cibernetică, activități administrative și profesionale asistate digital, utilizarea tehnologiilor asistive, precum și alte competențe pentru care există cerere pe piața muncii.

(6) Furnizorii selectați au obligația de a asigura accesibilitatea cursurilor, adaptarea rezonabilă a procesului de instruire și evaluare și compatibilitatea platformelor utilizate cu tehnologiile asistive.

(7) Participanții pot beneficia, în funcție de evaluarea nevoilor individuale, de tehnologii asistive, echipamente ori licențe software necesare participării la program.

(8) Criteriile de acces, standardele de accesibilitate, metodologia de selecție a furnizorilor, cheltuielile eligibile și indicatorii de rezultat se stabilesc prin normele metodologice.”

„Art. 77² – (1) Persoana cu handicap grav sau accentuat încadrată în muncă poate beneficia, pe baza evaluării nevoilor individuale, de servicii individualizate de sprijin la locul de muncă.

(2) Serviciile pot include angajare asistată, sprijin specializat pentru pregătirea și adaptarea la sarcinile profesionale, facilitarea comunicării, orientarea în mediul de lucru, organizarea activității și adaptarea programului de lucru, integrarea în colectiv, instruirea privind utilizarea tehnologiilor asistive și asistența umană ori tehnologică necesară realizării atribuțiilor profesionale.

(3) Serviciile prevăzute la alin. (1) nu înlocuiesc dreptul la asistent personal și nu limitează obligația angajatorului de a asigura adaptarea rezonabilă a locului de muncă.

(4) Serviciile pot fi acordate temporar sau pe termen lung, în funcție de evaluarea individuală și de evoluția nevoilor beneficiarului.

(5) Finanțarea serviciilor se realizează prin agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București, în limita plafonului anual aprobat prin legea bugetului de stat sau prin bugetul asigurărilor pentru șomaj, precum și din fonduri externe nerambursabile.

(6) Finanțarea se acordă pe baza unui plan individual de sprijin și se evaluează periodic, cel puțin o dată la 12 luni.”

4. După articolul 83 se introduc două noi articole, art. 83¹ și art. 83², cu următorul cuprins:

„Art. 83¹ – (1) Angajatorii care încadrează în muncă persoane cu handicap pot beneficia, la cerere, de finanțarea cheltuielilor efectuate pentru adaptarea rezonabilă a locului de muncă, achiziția de echipamente și tehnologii asistive, accesibilizarea aplicațiilor, platformelor și instrumentelor digitale, adaptarea mobilierului și echipamentelor de lucru, realizarea unor mijloace speciale de comunicare și alte măsuri individualizate necesare desfășurării activității profesionale.

(2) Finanțarea poate acoperi până la 90% din cheltuielile eligibile, fără a depăși, pentru aceeași persoană și același angajator, echivalentul a 30 de indicatori sociali de referință într-o perioadă de 36 de luni.

(3) Finanțarea se aprobă anterior efectuării cheltuielilor, pe baza unui plan individual de adaptare a locului de muncă și a documentelor justificative stabilite prin normele metodologice.

(4) Nu sunt eligibile cheltuielile care reprezintă obligații generale de accesibilitate aplicabile angajatorului independent de angajarea persoanei respective și cheltuielile care nu sunt necesare în raport cu nevoile individuale ale salariatului. Aceeași cheltuială eligibilă nu poate fi finanțată din două sau mai multe surse publice, iar valoarea cumulată a sprijinului nu poate depăși valoarea cheltuielii eligibile.

(5) Finanțarea se acordă prin agențiile pentru ocuparea forței de muncă, în limita creditelor bugetare aprobate.

(6) Angajatorul are obligația de a menține raportul de muncă al persoanei pentru care s-a acordat finanțarea cel puțin 24 de luni de la data acordării acesteia.

(7) În cazul încetării raportului de muncă înaintea termenului prevăzut la alin. (6), din motive imputabile angajatorului, sumele acordate se recuperează proporțional cu perioada rămasă.

(8) Obligația de restituire nu se aplică în cazurile de încetare a raportului de muncă din cauze neimputabile angajatorului, stabilite prin normele metodologice.

(9) Finanțarea se acordă cu respectarea legislației naționale și europene privind ajutorul de stat și ajutorul de minimis, a intensității maxime aplicabile și a regulilor privind cumulul ajutoarelor.”

„Art. 83² – (1) Angajatorul care menține fără întrerupere raportul de muncă al unei persoane cu handicap grav sau accentuat pentru o perioadă de cel puțin 24 de luni poate beneficia, la cerere, de un bonus de stabilitate.

(2) Bonusul de stabilitate este egal cu valoarea a 8 indicatori sociali de referință pentru fiecare persoană menținută în activitate.

(3) Pentru acordarea bonusului, raportul de muncă trebuie să fie activ la data solicitării.

(4) Bonusul se acordă o singură dată pentru aceeași persoană la același angajator.

(5) Nu beneficiază de bonus angajatorii aflați în insolvență, faliment, dizolvare sau lichidare, cei care au obligații de restituire neachitate rezultate din măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă, cei sancționați definitiv, în ultimii doi ani, pentru discriminarea persoanei pentru care se solicită bonusul sau cei care au realizat transferuri artificiale de personal între întreprinderi afiliate în scopul obținerii facilității.

(6) Bonusul se acordă prin agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene și a municipiului București, în limita creditelor bugetare aprobate și cu respectarea legislației privind ajutorul de stat și ajutorul de minimis, a intensității maxime aplicabile și a costurilor eligibile.

(7) Bonusul de stabilitate poate fi cumulat cu măsurile acordate pentru angajarea persoanelor cu handicap numai dacă respectivele măsuri au scopuri și costuri eligibile diferite și nu determină dubla finanțare a acelorași cheltuieli.”

5. După articolul 86¹ se introduce un nou articol, art. 86², cu următorul cuprins:

„Art. 86² – (1) Pentru copilul încadrat în grad de handicap grav sau accentuat, direcția generală de asistență socială și protecția copilului informează copilul, într-o formă adaptată vârstei și capacității sale de înțelegere, precum și reprezentantul legal, cu cel puțin 180 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, cu privire la procedura de evaluare și încadrare în grad și tip de handicap ca adult.

(2) Cu cel puțin 120 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, direcția generală de asistență socială și protecția copilului transmite din oficiu serviciului de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap documentele relevante strict necesare pregătirii evaluării, după informarea copilului și a reprezentantului legal, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal, a voinței, preferințelor și autonomiei persoanei.

(3) Serviciul de evaluare complexă completează dosarul împreună cu tânărul și, după caz, cu reprezentantul său legal și realizează demersurile de evaluare astfel încât comisia de evaluare să poată emite certificatul pentru adult, cu începerea valabilității de la data împlinirii vârstei de 18 ani. Procedura de evaluare poate fi începută anterior acestei date.

(4) În situația în care procedura nu a fost finalizată până la împlinirea vârstei de 18 ani din motive neimputabile persoanei, efectele certificatului de încadrare în grad de handicap pentru copil se mențin provizoriu, exclusiv în vederea continuității drepturilor și serviciilor prevăzute de prezenta lege, până la emiterea certificatului pentru adult, dar nu mai mult de 180 de zile.

(5) La emiterea certificatului pentru adult, drepturile se regularizează potrivit gradului și datei de valabilitate înscrise în aceasta. Sumele plătite provizoriu nu se recuperează dacă întârzierea nu este imputabilă persoanei, cu excepția situațiilor de fraudă, declarații false ori documente false.

(6) Direcția generală de asistență socială și protecția copilului desemnează un manager de caz pentru coordonarea tranziției, transferul documentelor și asigurarea continuității serviciilor, cu cel puțin 180 de zile înainte de împlinirea vârstei de 18 ani.

(7) Procedura de aplicare, categoriile de documente care se transmit și responsabilitățile instituțiilor implicate se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.”

6. După articolul 94² se introduc două noi articole, art. 94³ și art. 94⁴, cu următorul cuprins:

„Art. 94³ – (1) Se instituie Programul Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie, destinat finanțării măsurilor de creștere a participării persoanelor cu handicap pe piața muncii.

(2) Programul este coordonat de ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(3) Programul se finanțează din credite aprobate anual prin bugetul de stat, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, din fonduri externe nerambursabile, programe și instrumente financiare ale Uniunii Europene, donații și sponsorizări, în condițiile legii, precum și din alte surse prevăzute de lege.

(4) La fundamentarea anuală a creditelor bugetare destinate Programului se are în vedere inclusiv nivelul sumelor încasate la bugetul de stat de la angajatori ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor privind încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap prevăzute la art. 78.

(5) Sumele alocate Programului se evidențiază distinct în bugetul ministerului responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități și, după caz, în bugetul asigurărilor pentru șomaj.”

„Art. 94⁴ – Fondurile Programului Național pentru Incluziune prin Muncă și Tehnologie se utilizează cu prioritate pentru:

- a) formarea și reconversia profesională a persoanelor cu handicap;
- b) dezvoltarea competențelor digitale și utilizarea tehnologiilor asistive și a inteligenței artificiale;
- c) adaptarea și accesibilizarea locurilor de muncă;
- d) servicii de angajare asistată și sprijin individualizat la locul de muncă;

e) stimulente pentru angajarea și menținerea în muncă a persoanelor cu handicap;

f) finanțarea serviciilor de tranziție către viața adultă;

g) programe de antreprenoriat și activități independente pentru persoanele cu handicap;

h) dezvoltarea și achiziția de tehnologii asistive;

i) cercetarea, evaluarea și dezvoltarea de soluții tehnologice pentru incluziune.”

7. După articolul 100³ se introduce un nou articol, art. 100⁴, cu următorul cuprins:

„Art. 100⁴ – (1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) nerespectarea de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului a obligațiilor de informare, transmitere a documentelor și desemnare a managerului de caz prevăzute la art. 86² alin. (1), (2) și (6), cu amendă de la 10.000 lei la 20.000 lei;

b) neîndeplinirea, din motive imputabile, de către serviciile de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap și comisiile de evaluare a obligațiilor prevăzute la art. 86² alin. (3), cu amendă de la 10.000 lei la 30.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se fac de către inspectorii sociali.

(3) Prevederile prezentului articol se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.”

Art. II

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 6 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 85² se introduce un nou articol, art. 85³, cu următorul cuprins:

„Art. 85³ – (1) Angajatorii care, pentru încadrarea în muncă pe durată nedeterminată a persoanelor cu handicap grav sau accentuat, beneficiază, în condițiile art. 85 alin. (2), de suma prevăzută la art. 85 alin. (1), pot beneficia suplimentar de o sumă lunară egală cu 2 indicatori sociali de referință pentru fiecare persoană încadrată, pe o perioadă de maximum 12 luni.

(2) Suplimentul prevăzut la alin. (1) se acordă atunci când, în urma evaluării realizate în condițiile stabilite prin normele metodologice, sunt identificate nevoi individuale de sprijin pentru integrarea și menținerea în muncă.

(3) Prevederile art. 85 alin. (6)–(8) și ale art. 85¹ se aplică în mod corespunzător.

(4) Acordarea suplimentului este condiționată de menținerea raportului de muncă pentru o perioadă de cel puțin 24 de luni de la data angajării.

(5) În cazul încetării raportului de muncă anterior termenului prevăzut la alin. (4), din motive imputabile angajatorului, acesta este obligat la restituirea sumelor încasate în temeiul prezentului articol, proporțional cu perioada rămasă, la care se adaugă dobânda de referință a Băncii Naționale a României în vigoare la data încetării raportului de muncă.

(6) Suplimentul nu poate fi acordat pentru aceeași persoană dacă angajatorul beneficiază, pentru aceeași perioadă și aceleași costuri eligibile, de o altă măsură de sprijin finanțată din fonduri publice.

(7) Valoarea cumulată a ajutoarelor salariale acordate pentru aceeași persoană nu poate depăși intensitatea maximă și costurile eligibile stabilite de legislația Uniunii Europene în materia ajutorului de stat. Dacă este necesar, cuantumul suplimentului se reduce până la respectarea limitei aplicabile.

(8) Prevederile prezentului articol se aplică pe baza unei scheme de ajutor de stat sau de ajutor de minimis, după caz, aprobate potrivit legii.”

2. La articolul 95, alineatul (1³) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1³) Angajatorii care încadrează în muncă persoane care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru acordarea a două sau mai multor măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă a căror finanțare se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj pot beneficia, pentru persoanele respective, opțional, numai de una dintre măsurile prevăzute de lege, cu excepția situațiilor în care prezenta lege prevede în mod expres cumulul. Măsura prevăzută la art. 85³ poate fi cumulată cu facilitatea prevăzută la art. 85 alin. (1), acordată în condițiile art. 85 alin. (2), cu respectarea legislației naționale și europene în materia ajutorului de stat, a intensității maxime aplicabile și fără finanțarea dublă a acelorași costuri eligibile.”

Art. III

(1) În termen de 120 de zile de la data publicării prezentei legi, Guvernul modifică și completează:

a) Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 268/2007, cu modificările și completările ulterioare;

b) Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 76/2002, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 174/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Normele metodologice vor stabili cel puțin criteriile și procedura evaluării nevoilor individuale de sprijin, procedura de finanțare a adaptării locurilor de muncă, standardele pentru serviciile de angajare asistată și sprijin specializat la locul de muncă, procedura de acordare și recuperare a stimulentei, măsurile pentru prevenirea cumulului nejustificat și a dublei finanțări, mecanismele de prevenire a angajărilor, concedierilor sau transferurilor artificiale realizate exclusiv pentru obținerea facilităților, procedura de tranziție copil-adult și indicatorii de performanță ai programelor instituite prin prezenta lege.

(3) Schemele de ajutor de stat sau de ajutor de minimis necesare aplicării măsurilor prevăzute de prezenta lege se aprobă înainte de acordarea finanțărilor, cu respectarea legislației naționale și europene aplicabile.

Art. IV

(1) Ministerul responsabil pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, împreună cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, întocmește anual un raport privind aplicarea măsurilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Raportul cuprinde cel puțin numărul persoanelor participante și absolvente ale programelor de formare, numărul persoanelor încadrate în muncă, menținerea în muncă la 6, 12 și 24 de luni, numărul locurilor de muncă adaptate, numărul beneficiarilor serviciilor de sprijin, numărul angajatorilor beneficiari ai stimulentei, cheltuielile publice totale și cheltuiala medie pentru fiecare persoană integrată profesional, distribuția regională a beneficiarilor și gradul de utilizare a fondurilor disponibile.

(3) Raportul se publică până la data de 30 iunie a anului următor pe pagina de internet a ministerului și se transmite comisiilor de specialitate ale Camerei Deputaților și Senatului.

(4) În situația în care indicatorii de integrare profesională sunt semnificativ inferiori obiectivelor stabilite prin normele metodologice, raportul va cuprinde măsurile corective propuse pentru anul următor.

(5) Primul raport se întocmește pentru primul an calendaristic complet de aplicare a măsurilor prevăzute de prezenta lege.

Art. V

(1) Prevederile art. I pct. 2–4 și pct. 6, precum și ale art. II intră în vigoare la data de 1 ianuarie a anului următor publicării prezentei legi, dar nu mai devreme de 180 de zile de la data publicării.

(2) Prevederile art. I pct. 5 intră în vigoare la 120 de zile de la data publicării prezentei legi.

(3) Prevederile art. I pct. 7 intră în vigoare la 30 de zile de la data intrării în vigoare a prevederilor art. I pct. 5.

(4) În termen de 60 de zile de la publicarea prezentei legi, autoritățile și instituțiile responsabile transmit Ministerului Finanțelor estimările privind numărul potențialilor beneficiari și necesarul financiar pentru aplicarea prevederilor care implică alocări bugetare.

(5) Finanțarea măsurilor se realizează în limita creditelor bugetare aprobate anual cu această destinație, precum și din fonduri externe nerambursabile.

(6) Autoritățile responsabile urmăresc cu prioritate utilizarea fondurilor europene disponibile pentru ocupare, competențe, digitalizare, incluziune socială și tehnologii asistive.

Art. VI

Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE

SENATULUI

PREȘEDINTELE

CAMEREI DEPUTAȚILOR